

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ



10. VERZE

Základní škola a mateřská škola Svitavy, Sokolovská 1

od 1. 9. 2020



Obsah:

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika ŠVP	12
4. Učební plán	28
5. Učební osnovy	32
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	33
5.1.1 Český jazyk a literatura	34
5.1.2 Cizí jazyk – Anglický jazyk	79
5.1.3. Další cizí jazyk	106
5.1.3.1. Německý jazyk	107
5.1.3.2. Ruský jazyk	116
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	125
5.2.1 Matematika	126
5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	168
5.3.1 Informatika	170
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	180
5.4.1 Člověk a jeho svět	181
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	213
5.5.1 Dějepis	214
5.5.2 Výchova k občanství	227
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA	244
5.6.1 Fyzika	246
5.6.2 Chemie	264
5.6.3 Přírodopis	276
5.6.4 Zeměpis	291
5.7 UMĚNÍ A KULTURA	306
5.7.1 Hudební výchova	307
5.7.2 Výtvarná výchova	328
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	346
5.8.1 Výchova ke zdraví	349
5.8.2 Tělesná výchova	358
5.8.2 Zdravotní tělesná výchova	403
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	409
5.9.1 Praktické činnosti	411
5.10 DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY	430
5.10.1 Cvičení z českého jazyka	431
5.10.2 Cvičení z matematiky	435
5.10.3 Informatika	446
5.10.4 Základy techniky	453
5.10.5 Sportovní výchova	457
6. Hodnocení žáků a auto-evaluace školy	464



1. Identifikační údaje

Název ŠVP:

„Učíme žáky, nikoli předměty.“

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání na ZŠ Sokolovská

Vzdělávací program:

Devítiletý vzdělávací program

Studijní forma vzdělávání:

Denní forma vzdělávání

Údaje o škole

Název školy:

Základní škola a mateřská škola Svitavy, Sokolovská 1

Adresa školy:

Sokolovská 1638/1, 568 02 Svitavy

Ředitel školy:

Ing. Alena Vašáková, v z.

Zástupce ředitele pro ZŠ:

Mgr. Jiřina Sirková

Zástupce ředitele pro MŠ:

Mgr. Soňa Vévodová

Koordinátor ŠVP ZV:

Mgr. Petra Janků

Kontakty:

Telefon 604 756 291

web: www.zs5.svitavy.cz

e-mail: janku@zs5.svitavy.cz

Zřizovatel školy:

Město Svitavy

T. G. Masaryka 35

568 02 Svitavy

telefon: 461 550 211

www.svitavy.cz

e-mail: info@svitavy.cz

IČO: 49328298

IZO: 049328298

REDIZO: 600100715



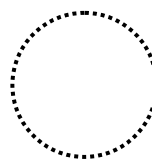
Platnost dokumentu:

Od 1. 9. 2020

Aktualizace ŠVP ZV byla schválena Radou školy dne 17. 8. 2020.

Č.j.: ZŠ a MŠ S5/0264/2020

.....
Ing. Alena Vašáková
ředitelka školy v z.



razítko školy



2. Charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Základní škola a mateřská škola Svitavy, Sokolovská 1 je úplná škola s devíti postupnými ročníky a od 1. 1. 2012 byla sloučena s Mateřskou školou Pražská 2A. Kmenové učebny tříd 1. stupně ZŠ společně se školní družinou, Tvořivě badatelská učebna a tři třídy mateřské školy jsou umístěny na odloučeném pracovišti Pražská 2A, Svitavy. Zbývající třídy jsou umístěny v prostorách budovy svitavského gymnázia. Kapacita školy je 380 žáků základní školy a 75 dětí mateřské školy, kapacita školní družiny je 120 žáků.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole vyučují pedagogové s aprobační učitelskou 1. stupně a pedagogové s aprobační učitelskou 2. stupně s aprobační tak, aby byla výuka jednotlivých předmětů vyučována pokud možno kvalifikovaně. Ve školní družině výuku zajišťují pedagogové s aprobační vychovatelskou. Věková skladba pedagogického sboru je plynule rozložena.

2.3 Dlouhodobé projekty

Naše škola je zapojena do dvou mezinárodních programů zaměřených na environmentální výchovu.

Od roku 2007 je aktivním členem mezinárodního programu GLOBE, který je zaměřen na podporu badatelské činnosti v oblasti přírodních věd. V roce 2010 byla naše škola pořadatelskou školou 13. ročníku GLOBE GAMES. V rámci GLOBE se škola v případě potřeby zapojuje do pilotního ověřování pracovních listů zaměřených na badatelsky orientovanou výuku na prvním i druhém stupni.

Od roku 2008 je škola aktivním členem mezinárodního programu EKOŠKOLA. V květnu 2009 škola získala poprvé mezinárodní titul EKOŠKOLA, který opakovaně obhájila. Tento mezinárodní program je zaměřen především na osvětu environmentální výchovy v oblastech: voda, energie, odpady a prostředí.

2.4 Charakteristika žáků

Ve škole je většina žáků s trvalým bydlištěm ve Svitavách, žáci naší školy jsou také dojíždějící. Do školy dochází také žáci z okolních obcí a měst, především z Vendolí, Mikulče, Javorníka, Radiměře, Hradce nad Svitavou, Karle, Opatova, Opatovce, Kukle, Koclířova, Dětrichova a Březové nad Svitavou. Ve škole jsou vyučováni žáci cizí státní příslušnosti s ohledem na jejich individuální vzdělávací potřeby. Ve škole je výuka zaměřena proti xenofobii a rasismu. Každým rokem odchází ze školy žáci devátých tříd na maturitní obory nebo učební obory. Dále z pátého ročníku odcházejí žáci na víceleté gymnázium v případě jejich zájmu.

2.5 Podmínky školy

Pro výuku základního vzdělávání žáků využívá škola kmenové a odborné učebny (jazyková učebna, počítačová učebna, učebny speciální pedagogické péče, učebna globální výchovy, laboratoř, cvičná kuchyně, dílny, Tvořivě badatelská učebna), hernu pro činnost školní družiny. Výuka tělesné výchovy, nepovinného předmětu sportovních her a sportovních kroužků probíhá v tělocvičně gymnázia nebo ve sportovní hale ve Svitavách. Ve školní budově na ulici Sokolovská je výdejna obědů s jídelnou, kterou provozuje Gymnázium



Svitavy. Ve školní budově na ulici Pražská provozujeme výdejnu jídla pro třídy ZŠ i MŠ. Provozujeme školní družinu a odpolední volnočasové aktivity. Počítačová síť instalovaná ve škole umožňuje žákům přístup na internet v každé učebně. Zákonní zástupci mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím školního emailu skola@zs5.svitavy.cz a webových stránek www.zs5.svitavy.cz.

2.6 Mezinárodní spolupráce

Od září 2008 naše škola spolupracovala se Základní školou ve Spišském Bystrém nedaleko města Poprad v Prešovském samosprávném kraji. Tato spolupráce byla založena na společném setkávání žáků 9. třídy, poznávání přírody a kultur jednotlivých národů.

Poslední výměnný pobyt žáků se uskutečnil v červnu 2019. Na základě změny vedení na partnerské škole byla tato spolupráce ukončena.

2.7 Spolupráce se zákonnými zástupci

Informovanost zákonných zástupců o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovské knížky v elektronické podobě na webových stránkách školy, tištěné žákovské knížky (Deníček) mají žáci obvykle do 2. třídy, dále na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání zákonných zástupců. Dobrá komunikace se zákonnými zástupci je jedním z hlavních priorit školy a má na naší škole dlouholetou tradici. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je aktivní zapojení zákonných zástupců do procesu vzdělávání svých dětí, čehož není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout. Zaměstnanci školy mají povinnost ve smyslu evropského nařízení o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, (dále jen GDPR) zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím data, údaje, osobní údaje, citlivé osobní údaje, informace o zdravotním stavu žáků a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišli do styku, shromažďovat pouze nezbytné údaje a osobní údaje, bezpečně je ukládat a chránit před neoprávněným přístupem, neposkytovat je subjektům, které na ně nemají zákonný nárok, nepotřebné údaje vyřazovat a dál nezpracovávat. Informace týkající se GDPR jsou zveřejněny na úřední desce na webu školy www.zs5.svitavy.cz. Zákonní zástupci jsou informováni o důležitých akcích školy prostřednictvím školního časopisu Sokolovský koktejl, žákovského diáře a školního webu.

Školská rada

Školská rada byla zřízena v roce 2005. Má 6 členů – 2 členové zastupují zřizovatele, 2 členové zastupují zákonné zástupce a dva členové zastupují školu. Zástupci z řad zákonných zástupců a zástupců školy jsou vybráni na základě voleb do Školské rady a zástupce za zřizovatele jmenuje Rada města Svitavy. Volby do Školské rady jsou v souladu se Školským zákonem. Školská rada se schází pravidelně alespoň dvakrát ročně.

Spolek rodičů a přátel ZŠ a MŠ Svitavy, Sokolovská 1

Zástupci zákonných zástupců žáků jednotlivých tříd tvoří Spolek rodičů a přátel ZŠ a MŠ Svitavy, Sokolovská 1. Spolek se schází obvykle 2 x za školní rok, popř. dle potřeby. Vedením školy je informován o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji. Zákonní zástupci se též vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí.



2.8 Partneři školy

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola úzce spolupracuje se svitavskou pobočkou Pedagogicko-psychologické poradny, Střediskem výchovné péče, Speciálním pedagogickým centrem a dalšími poradenskými zařízeními podle aktuálních potřeb.

V rámci propagace badatelsky orientované výuky spolupracuje naše škola se svitavskými mateřskými školami. Vyučující školy společně se svými žáky organizují badatelská dopoledne v rámci programu „Když děti učí děti“. Některé aktivity jsou realizovány přímo v mateřských školách, některé probíhají v našich odborných učebnách.

Environmentální výchova

Naše škola se široce profiluje pořádáním ekologických aktivit. Proto spolupracuje s odborem životního prostředí Městského úřadu ve Svitavách. Jsme zapojeni do dvou mezinárodních programů GLOBE a EKOŠKOLA, které zaštiťuje sdružení TEREZA. Dále jsme členy ekologické sítě škol M.R.K.E.V.

2.9 Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy, které má napomoci zkvalitnění výuky na škole, stanovuje **oblasti, cíle, indikátory a nástroje**, které budou zařazeny do **časového plánu**.

Oblasti autoevaluace:

Prioritní oblasti vlastního hodnocení školy jsou **průběh výchovy a vzdělávání** ve škole, **míra osvojení klíčových kompetencí** žáky a celkové **klima školy**. Jednotlivé oblasti autoevaluace jsou v tabulkové části.

Cíle autoevaluace:

Hlavním cílem autoevaluace školy je **zhodnocení stavu** – získání informací, jak ŠVP podporuje práci učitelů, v jakém prostředí probíhá výuka apod. Získané informace slouží jako **zpětná vazba**, která vede ke zkvalitnění výukového procesu, ŠVP, zejména pak klíčových kompetencí žáků. Další cíle autoevaluace jsou v tabulkové části.

Kritéria autoevaluace (indikátory kvality školy)

Jsou uvedeny v tabulkové části.

Nástroje autoevaluace:

Jsou uvedeny v tabulkové části.



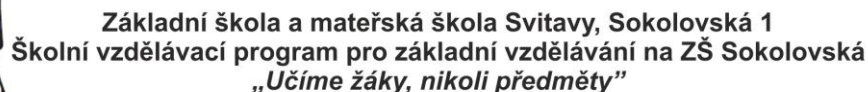
AUTOEVALUACE ŠKOLY – tabulková část				
OBLASTI	CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ PLÁN
soulad realizovaného vzdělávacího programu, ŠVP ZV a RVP ZV	mít v souladu vzdělávací program školy se ŠVP a RVP	Je realizovaný vzdělávací program v souladu se ŠVP ZV a RVP ZV?	kontrolní činnost vedení školy	průběžně 1x ročně
individuální vzdělávací potřeby (zjištění vzdělávacích potřeb žáků, zohledňování individuálních potřeb žáků...)	zohledňovat individuální potřeby žáků	- Přístupují učitelé k žákům individuálně? - Jak je postaráno o žáky s SPU a mimořádným nadáním? - Je zjišťováno, jaké jsou individuální vzdělávací potřeby žáků?	- hospitace - hodnocení činnosti - IVP - jednání se zákonnými zástupci	průběžně na začátku šk. roku a pak průběžně
spolupráce se zákonnými zástupci žáků	dosažení efektivní spolupráce školy se zákonnými zástupci	- Jaká je účast zákonných zástupců na třídních schůzkách? - Obrací se zákonní zástupci na školu se svými problémy a hledají společně řešení?	- vyhodnocení účasti zákonných zástupců - dotazník pro zákonné zástupce - spolupráce se Školskou radou a zástupci třídy	po schůzkách 1x za 3 roky dle potřeby
výuka (efektivnost, využití výukových pomůcek, přiměřená náročnost, propojení teoretických znalostí žáků se zkušeností, prostor pro tvůrčí činnost žáků, rozvíjení oborových dovedností, klíčových kompetencí...)	- účelné využívání učebních pomůcek - dosažení propojení teoretických znalostí dětí s jejich zkušenostmi - vytvořit dostatečný prostor pro tvůrčí činnost žáků	- Jsou pomůcky v dostatečném množství a kvalitě? - Jsou pomůcky moderní nebo zastaralé? - Využívají učitelé pomůcky ze sbírek školy? - Dochází k propojení teorie a praxe? - Mají žáci prostor pro svoji tvůrčí práci? - Jsou rozvíjeny dovednosti žáků? - Jaká je míra ovládnutí KK	- inventura - informace učitelů - hospitace - žakovské dotazníky - kontrolní písemné práce - srovnávací testy (Přijímačky nanečisto 9. ročník)	1x ročně průběžně průběžně 1x za 3 roky průběžně dle potřeby



AUTOEVALUACE ŠKOLY – tabulková část				
OBLASTI	CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ PLÁN
klíma školy (zejména při vyučování – vztahy mezi žáky, učiteli, vedením školy, provozními zaměstnanci, vzájemné respektování, důvěra žáků k učitelům a vedení...)	- dosažení příznivého klimatu školy ve vztazích mezi: - učiteli a žáky, - učiteli a vedením školy, - učiteli, žáky a provozními zaměstnanci - dosažení vzájemného respektu k osobnosti druhých - vytvoření odpovědného vztahu ke školnímu majetku - vytvoření vztahu žáků ke své třídě a k péči o ni	žáci? - Důvěřují žáci učitelům? - Vyhledávají žáci učitele v případě potřeby řešení problému? - Jaká je atmosféra při vyučování? - Jaká je atmosféra o přestávkách a na školních akcích? - Respektují žáci ostatní žáky, učitele, zaměstnance jako osobnosti? - Respektují učitelé osobnost žáků? - Jsou žáci ochotni podílet se na činnosti školy ve svém volném čase? - Neprojevují se ve škole prvky šikany? - Cítí se žáci ve škole bezpečně? - Ničí žáci školní majetek? - Starají se žáci o prostředí ve své třídě?	- osobní rozhovory s pracovníky - hospitace - rozhovor - dotazník pro žáky a pro zákonné zástupce - sledování, kontrolní činnost vedení školy - mapování kolektivu tříd s podezřením na šikanu	dle potřeby průběžně 1x za 3 roky průběžně dle potřeby průběžně
hodnocení žáků (podpora sebehodnocení, účinnost hodnocení, jasnost a srozumitelnost při hodnocení, motivace žáků)	- zapojit žáky do vlastního hodnocení výsledků jejich vzdělávání - hodnotit žáky jasně a srozumitelně, vhodně je motivovat k učení	- Mají žáci účast na hodnocení výsledků svého vzdělávání? - Jsou žáci hodnoceni srozumitelně, jsou kritéria hodnocení jasně nastavena? - Jak jsou žáci motivováni k učení?	- hospitace - dotazník pro žáky a pro zákonné zástupce	průběžně 1x za 3 roky



AUTOEVALUACE ŠKOLY – tabulková část				
OBLASTI	CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÝ PLÁN
práce učitelů (sebehodnocení vlastní práce, realizace odpovídajících metod, cílů, vzájemná spolupráce pedagogů, zákonných zástupců) odborná úroveň pedagogické sboru	• dosáhnout, aby učitelé realizovali odpovídající metody a dosáhli cílů stanovených vzdělávacím programem, • aby dokázali objektivně zhodnotit svoji práci, • aby účinně spolupracovali vzájemně mezi sebou a se zákonnými zástupci žáků • plná kvalifikovanost a aprobovanost pedagogů • průběžné zvyšování odborné kvalifikace formou dalšího vzdělávání	♦ Jaké metody učitelé používají k realizování obsahu ŠVP? ♦ Dosahují učitelé cílů stanovených ŠVP? ♦ Jak hodnotí učitelé svoji práci? ♦ Jaká je spolupráce učitelů se žáky a jejich zákonnými zástupci? ♦ Jaká je spolupráce mezi učiteli? ♦ Mají učitelé požadovanou kvalifikaci a odpovídající aprobaci? ♦ Účastní se učitelé DVPPP?	➤ hospitace vedení školy ➤ hospitace vzájemné ➤ dotazník pro učitele ➤ pedagogické rady ➤ pravidelné schůzky ➤ provozní porady ➤ sledování, kontrolní činnost vedení školy	průběžně průběžně 1x za 3 roky čtvrtletně průběžně průběžně průběžně
vedení školy (zázemí pro učitele, žáky i zákonné zástupce, hospodárnost se svěřenými prostředky)	• vytvořit kvalitní zázemí pro práci učitelů a žáků, • hospodárně nakládat se svěřenými prostředky • účinně motivovat pracovníky školy	♦ Mají učitelé klidné místo, kde se mohou připravovat ve škole na výuku? ♦ Mají učitelé k dispozici dostatek PC pro přípravu a pro výuku ♦ Nedochází k pořízování předmětů, pomůcek, materiálu, které nejsou následně využívány? ♦ Mají pracovníci školy zájem pracovat kvalitně? ♦ Ztotožňují se pracovníci	➤ provozní porady ➤ provozní porady ➤ sledování, kontrolní činnost vedení školy, provozní porady	průběžně

10



PLÁN EVALUACE A AUTOEVALUACE UČITELE

		CÍL	INDIKÁTORY	NÁSTROJ	ČETNOST
		Kvalita vyučovacího procesu	Viz záznam z hospitací vedení školy, výsledky ČŠI	Hospitace + pohospitační rozhovor	Průběžně
			Kázeň žáků	Pozorování (vedení školy, vzájemné hospitace)	Průběžně
			Vztah učitel x žák	Pozorování	Průběžně
			Spolupráce se Školskou radou a Spolkem rodičů	Zápisy ze Školské rady	Průběžně
			Úroveň písemných prací	Hospitační činnost vedení školy	Průběžně
			Plnění povinných výstupů ŠVP	Kontrola dle třídních knih - ZŘ	2 x ročně
			Žáci se SVP	Kontrola IVP	Průběžně
		Rozvoj osobnosti, studium	Výběr školení	Přehledy, záznamy – ZŘ	1 x ročně
			Dlouhodobé studium	Přehledy, záznamy - ZŘ	1 x ročně
				Vedení pedagogické dokumentace	
		Komplexní hodnocení pedagogického pracovníka, osobní ohodnocení	Všechny předchozí indikátory, výsledky ČŠI	Předchozí záznamy, pohovor, učitelské portfolio, hospitační činnost vedení školy	1 x ročně Průběžně
AUTO EVAL.	Průběh	Výsledek pedagogického působení (okamžitý)	Pochopení probíraného učiva Naplnění cíle hodiny	Diskuse se žáky, hospitační činnost vedení školy	Průběžně
		Úroveň vědomostí a dovedností, výstupů	Schopnost aplikovat učivo	Testy, písemné práce, včetně vědomostních a dovednostních testů	Průběžně
		Kvalita vyučovacího procesu	Metody, vystupování, řečové schopnosti	Vzájemné hospitace	1 x za pololetí



3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat i jejich očekávání a individuální potřeby. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání funkcí školy. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů.

V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k celoživotnímu vzdělávání. Na místo encyklopedických znalostí, které mají většinou krátkodobý efekt, učíme žáky pro život důležité kompetence, které rozvíjejí jejich dovednosti a schopnosti. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována pouze podle vzdělávacích výsledků. Naším cílem je kvalitní, podnětná a motivující výuka napříč všemi vzdělávacími oblastmi, která rozvíjí u žáků kritické myšlení a vztah k dalšímu vzdělávání.

V oblasti přírodních věd, polytechnického vzdělávání a společenskovědního základu bude podporována činnostní a badatelsky orientovaná výuka, projektová výuka atd. Hlavním posláním v těchto oblastech bude vzbudit u žáků zájem o jejich další studium, rozvíjet kritické myšlení, aby nedocházelo k pouhému memorování. Na obou stupních školy bude realizace výuky upřednostňována v odborných učebnách, využívány budou názorné pomůcky, experiment je vnímán jako velmi účinný nástroj pro tvorbu nebo ověřování hypotézy.

Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně, z toho vyplývá také název školního vzdělávacího programu:

„Učíme žáky, nikoli předměty.“

Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme mimo jiné následujícím kompetencím:

Učení

- být schopen vzít v úvahu zkušenost
- dávat věci do souvislostí
- organizovat svůj učební proces
- být schopen řešit problémy
- být zodpovědný za své učení

Objevování

- získávat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost
- zvažovat různé zdroje dat
- radit se s lidmi ze svého okolí
- konzultovat s experty



- vytvářet a uspořádat dokumentaci
- bádáním vytvářet nebo ověřovat hypotézy

Myšlení a uvažování

- chápat kontinuitu minulosti a současnosti
- nahlížet na aspekty rozvoje společnosti kriticky
- být schopen se vyrovnávat s nejistotou a komplexností situace
- účastnit se diskusí a vyjadřovat vlastní názor
- vnímat politický a ekonomický kontext při vzdělávání a práci
- hodnotit sociální chování související se zdravím, životním prostředím
- vnímat hodnoty umění, literatury atd.

Komunikace

- rozumět a domluvit se, číst a psát ve více jazycích
- být schopen prezentovat, mluvit na veřejnosti
- obhajovat a argumentovat vlastní názor
- naslouchat a brát v úvahu názory druhých
- vyjadřovat se písemnou formou
- rozumět grafům, diagramům a tabulkám

Kooperace

- být schopen spolupráce a práce v týmu
- činit rozhodnutí
- řešit konflikty
- posuzovat a hodnotit
- navazovat a udržovat kontakty

Práce

- vytvářet a realizovat projekty
- brát na sebe zodpovědnost
- přispívat k práci skupiny a společnosti
- organizovat svou vlastní práci
- projevovat solidaritu
- ovládat matematické a modelové nástroje
- být schopen pomoci druhým

Adaptace

- využívat informační a komunikační techniky
- být flexibilní při rychlých změnách
- nalézat nová řešení
- být houževnatý v případě obtíží



3.2 Profil absolventa

Školní vzdělávací program vychází z koncepce vzdělávání, kterou škola realizuje od roku 2004. Hlavní důraz ve své vzdělávací práci klade škola na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi.

Absolvent školy v průběhu vzdělávání na naší škole:

- **si osvojí strategie a motivace pro celoživotní vzdělávání**
 - vybírá si a využívá vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení
 - vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení a v praktickém životě
 - využívá informační a komunikační prostředky a technologie
- **rozvíjí tvořivé myšlení, logické uvažování a schopnost řešit problémy**
 - samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
 - uvádí věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
 - volí vhodné způsoby řešení úkolů, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikuje osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací
- **všestranně, účinně a otevřeně komunikuje**
 - formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
 - naslouchá jiným
 - obhajuje vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací
- **spolupracuje a respektuje práci a úspěchy vlastní i druhých**
 - spolupracuje ve skupině při řešení daného úkolu, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu
 - aktivně přispívá k diskusi, umí v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných
- **se projevuje jako svěbytná, svobodná a zodpovědná osobnost, uplatňuje svá práva a plní si své povinnosti**
 - má sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektuje jejich přesvědčení nebo názory
 - řeší praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, zná svá práva i povinnosti
 - má schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných
- **si vytváří potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; vnímá citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě**
 - chápe význam ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
 - projevuje empatii do situací ostatních a respektuje jejich přesvědčení nebo názory
- **aktivně rozvíjí a chrání fyzické, duševní i sociální zdraví a umí být za ně odpovědný**
 - je schopen dle svých možností chránit vlastní zdraví i zdraví ostatních



- používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhoduje se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných
- dle svých možností poskytuje účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví
- **je tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám**
 - vnímá kulturní i historické dědictví jako významný fenomén
 - je vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných
- **zná své vlastní schopnosti, které rozvíjí v souladu s reálnými možnostmi a uplatňuje je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**
 - využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
 - rozvíjí své podnikatelské myšlení, orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímání žáků k základnímu vzdělávání na naší škole se řídí platnou vnitřní směrnicí školy – Zápis do 1. třídy ZŠ, která je zveřejněna na webu školy alespoň jeden měsíc před zápisem do 1. třídy. Ve směrnici jsou řešena tato témata:

- Přijímání žáků k základnímu vzdělávání
- Termín zápisu do 1. třídy
- Začátek povinné školní docházky
- Žádost o přijetí
- Žádost o odklad
- Vzory žádostí
- Dítě po udělení odkladu - zápis
- Doručení rozhodnutí
- Náležitosti rozhodnutí
- Kritéria přijetí

Organizace zápisu do 1. třídy se zúčastní pedagogičtí pracovníci základní školy. Vyučující na 1. stupni zjišťují školní zralost zapsaných dětí. Vyučující na 2. stupni zajišťují sepsání povinné dokumentace se zákonnými zástupci a jiné organizační záležitosti. Didaktické materiály pro zápis zajišťuje vedením školy pověřená učitelka 1. stupně. Zápis do 1. třídy probíhá v hlavní budově na ulici Sokolovská 1.

3.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat. Práce pedagoga předpokládá tedy jisté manažerské schopnosti (jinak řečeno – musí být kompetentní).



K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- Využívání různých zdrojů informací,
kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní např.:
 - učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými, apod.)
 - žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku.
- Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (moderní pedagogické trendy, skupinová práce, dialog, projekty, badatelská činnost, integrace výukových oblastí),
kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:
 - škola organizuje tematicky zaměřené projekty, výlety a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.
- Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími institucemi – školská rada, (neformální vzdělávací instituce, obec, školská poradenská zařízení, občanská sdružení atd.),
kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:
 - žáci se účastní veřejných odborných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky.
- Proměna klimatu školy (tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem).
kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní

3.4.1 Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinované k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem:

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (školní parlament). V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role.



Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

Naplnování jednotlivých klíčových kompetencí je podrobně rozpracováno v charakteristikách jednotlivých předmětů na 1. i 2. stupni.

3.5 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje Školní poradenské pracoviště ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky školy. Ve Školním poradenském pracovišti působí výchovný poradce, školní metodik a speciální pedagogové školy. Koordinátorem školního poradenského pracoviště je výchovný poradce. Činnost školního poradenského pracoviště na naší škole se řídí Statutem školního poradenského pracoviště.

Zaměření poradenských služeb zejména na:

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření;
- prevenci školní neúspěšnosti;
- kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění;
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami;
- podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných;
- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení;
- včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,
- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace;
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy;
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci;
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

Škola zpracovává a uskutečňuje Plán práce Školního poradenského pracoviště, který zahrnuje popis činností a vymezení odpovědnosti pedagogických pracovníků, Minimální preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Pedagogičtí pracovníci se podílejí na zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytují součinnost školským poradenským zařízením a spolupracují s orgány veřejné moci za účelem ochrany práv žáků.



Poskytování poradenských služeb je v souladu s Vyhláškou o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění.

3.6 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je ten žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví prováděcí právní předpis Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění pozdějších předpisů.

3.6.1 Pojetí vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními může být realizováno pro žáky druhého až pátého stupně s IVP na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení lze v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s podpůrnými opatřeními od třetího stupně. To znamená, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo nahradit celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s podpůrnými opatřeními třetího až pátého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v RVP ZV.

Pro žáky s podpůrnými opatřeními spočívajících v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazován na základě doporučení školského poradenského zařízení předmět speciálně pedagogické péče a pedagogická intervence.

3.6.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se SVP

Škola vytváří, realizuje a vyhodnocuje IVP žáka se SVP pro žáky s podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně. IVP zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení a podepsaného informovaného souhlasu od zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Vychází ze ŠVP a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V IVP jsou dále uvedeny informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka a případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka. IVP dále obsahuje jméno



pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

IVP je zpracován nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a informovaný souhlas zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy prostřednictvím Školního poradenského pracoviště. IVP se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka i zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby Školním poradenským pracovištěm, jsou zajišťovány v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy.

3.6.3 Podmínky vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání žáků se SVP škola zabezpečí (případně umožní):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření;
- pro žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- pro žáka, který při komunikaci využívá prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami;
- případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků (pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona ve znění pozdějších předpisů);
- v odůvodněných případech dělení a spojování vyučovacích hodin;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky Školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

3.7 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

3.7.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je věnována pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.



3.7.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

3.7.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP, který vychází ze ŠVP školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

IVP obsahuje závěry doporučení školského poradenského zařízení, závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi, vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek, seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů, určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka, personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

IVP je zpracován nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a informovaný souhlas zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy prostřednictvím Školního poradenského pracoviště. IVP se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka i zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

3.7.4 Specifikace provádění podpurných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků, jakými mohou být:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- účast žáka ve výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo na jiné škole;
- přeřazení do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

3.8 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu naší školy okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.



Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Při výuce žáků bude kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, většinu průřezových témat integrujeme do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů a projektových dnů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností napříč vzdělávacími oblastmi.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**

Realizace tohoto průřezového tématu bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- rozvoj zvládnutí vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

- **Výchova demokratického občana**

Realizace tohoto průřezového tématu bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

Realizace tohoto průřezového tématu bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;



- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentální postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

• **Multikulturní výchova**

Realizace tohoto průřezového tématu bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

• **Environmentální výchova**

Realizace tohoto průřezového tématu bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.



- **Mediální výchova**

Realizace tohoto průřezového tématu bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.



ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy			Pr	Přv	Přv Vl	Z	Př	Z	Př
Základní podmínky života	Pč	Pč	Pč Pr	Pč Přv	Pč Vl	Př Z	Z	Ch Z	Př Z
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Pr	Pr Vv	Pr	Přv; Vl	Přv Vl	Z	Př	Z	Př Z
Vztah člověka k prostředí	Pr Tv	Pr Tv	Pr Tv	Přv; Vl Tv	Přv; Vl Tv	Z; Tv VkJ	Z Př Tv	Ch Fy Př Z Tv	F Ch VkJ Z Tv

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu VDO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola				Čj Vl	Čj Vl	VkJ	VkJ	VkJ	Čj VkJ
Občan, občanská společnost a stát				Vl	Vl	VkJ	VkJ Z	VkJ	VkJ D
Formy participace občanů v politickém životě				Vl	Vl	VkJ	VkJ	VkJ	VkJ D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl	Vl	VkJ D	VkJ	VkJ D	VkJ D



OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu OSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání	Čj; M Pč; Pr	Čj; M Pč Pr	M Pč; Pr	M Pč; V1	M Pč; V1	Fy; M Hv; Vv Tv;	Fy; M Hv; Vv Tv;	Fy; M Hv Vv; Tv CMV	Fy; M Čj; Hv; Aj Vv; Tv
Sebepoznání a sebepojetí	Čj Pr Tv	Pr Vv; Tv	Tv Pr	Tv Přv	Tv V1; Vv	VkO Tv	VkO Tv Pč	Tv	Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Pr	Pr	Pr	V1	V1	VkO	VkO	Čj	
Psychohygiena	Čj; Tv Hv	Čj; Tv Hv	Tv; Hv	Tv; Hv	Tv; Hv	VkO VkZ	VkO	VkZ	
Kreativita	Čj; Hv Pč Pr	Čj; Hv Pč Pr	Čj; Hv Pč; Pr Vv	Čj; Hv Pč; Vv	Čj; Hv Pč; V1 Vv	Pč; Hv Vv;	Čj; Pč Hv; Vv	Pč; Hv Vv	Hv Vv ZtV
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí	Pr	Pr	Pr	Přv; V1	V1	VkO Tv; VkZ	VkO Tv	VkO Tv	VkO Tv
Mezilidské vztahy	Pr Pč	Pr Pč	Pr Pč	Přv; V1 Pč; Čj	V1 Pč; Čj	VkO Tv VkZ	VkO Tv Pč	Tv VkO	Tv; VkO
Komunikace	Čj; Hv Pr	Čj; Hv Pr	Hv Pr	Čj; Hv V1	Čj; Hv V1 Aj	Z; VkO Inf; Čj VkZ	Inf; Čj VkO, NjV; RjV	Inf; Aj NjV; RjV	Čj NjV RjV
Kooperace a kompetice	Hv; Tv Pč; M Pr	Hv; Tv Pč; M Pr	Hv; Tv Pč; M Čj Pr	Hv; Tv Pč; M V1	Hv; Tv Pč; M V1	Fy; M Pč; Tv	Fy; M Pč; Tv	Fy; M Pč; Tv Vv; Aj CMV	Fy; M Tv Vv ZtV
Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Pč; M Pr	Pč; M Pr	Pč; M Pr	Pč; M V1	Pč; M V1	M; Fy; Pč	M; Fy Pč	M; Fy Pč; VkZ CMV	M Fy ZtV
Hodnoty, postoje a praktická etika	Pr	Pr	Pr	V1 Čj	V1 Čj	VkO	VkO	VkO	VkO



VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu VMEGS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá					Aj Vl	D Vko Tv; Aj	Aj Tv; Čj Vko	Aj; Z Tv; Čj Vko	Aj; Rj Tv; Čj Vko D; NjV Z
Objevujeme Evropu a svět					Aj Vl	D; Aj Vko	D Aj; Z	Aj; Z Vko	Aj; Z Vko
Jsme Evropané					Aj Vl	Aj	Aj D	Aj; Z Vko	Aj; D Vko; Z

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu MkV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference					Aj	Aj; Z Vko Tv	Aj; Z Vko Tv; Čj RjV NjV	Aj Tv RjV NjV	Aj; Z AjK, Tv RjV NjV AjV
Lidské vztahy	Tv Pr	Tv Pr	Tv Pr	Tv; Aj Vl	Tv; Aj Vl	Tv; Z Vko VkoZ	Tv Vko Z	Tv VkoZ	Tv Vko
Etnický původ	Pr	Pr	Pr	Vl	Vl	Z Vko	Z Vko	Pr	Z Vko
Multikultura lita				Aj; Hv	Aj; Hv	Aj	Aj; RjV NjV	Aj; Čj RjV NjV	NjV RjV
Princip sociálního smíru a solidarity						Vko	Vko	Vko	Vko



MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
	I. stupeň					II. stupeň			
Název tematického okruhu MV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Receptivní činnosti									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj; Vv	Čj; Vv	VkO VkZ	VkO	VkZ	Vv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Vv	Čj	Čj	Inf Tv	Inf Tv	Inf Tv	Tv
Stavba mediálních sdělení						Inf Tv	Inf Tv	Inf Tv	Tv
Vnímání autora mediálních sdělení						Čj	Čj	Čj	Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti			Čj	Čj	Inf Čj	Inf Čj	Inf Čj	Inf Čj	Čj
Produktivní činnosti									
Tvorba mediálních sdělení						Inf	Inf Vv	Inf Vv	Fy
Práce v realizačním týmu						Tv	Tv; Aj Vv	Tv; Aj	Tv; Př Aj



4. Učební plán

I. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Z toho disponibilní	Celkem	Součet za oblast
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (Čj)	7+1	7+1	7+2	6+2	6+2	8	41	53
	Cizí jazyk (Aj)	1	1	3	3+1	3	3	12	
Matematika a její aplikace	Matematika (M)	4	4	4+1	4+1	4+1	3	23	23
Informační a komunikační technologie	Informatika (Inf)					1	0	1	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět (ČaJS)	2	2	2	3+1	3+1	2	14	14
Umění a kultura	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1	1	0	5	12
	Výtvarná výchova (Vv)	2	2	1	1	1	0	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2	2	0	10	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti (Pč)	1	1	1	1	1	0	5	5
	Celkem	21	21	24	26	26	16	118	118
Průřezová témata – viz tabulky ŠVP ZV									



II. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Z toho disponibilní	Celkem	Součet za oblast
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (Čj)	4 + 1	4	4	3+2	3	18	37
	Anglický jazyk (Aj)	3	3	3	3 + 1	1	13	
	Cizí jazyk volitelný (NjV, RjV)		2	2	2	6	6	
Matematika a její aplikace	Matematika (M)	4	4+1	4	3+2	3	18	18
Informační a komunikační technologie	Informatika (InfV) - povinně volitelný předmět		1	1		3	3	3
Matematika a její aplikace	Cvičení z matematiky (CMV) - povinně volitelný předmět							
Člověk a svět práce	Základy techniky (ZtV) - povinně volitelný předmět				1			
Jazyk a jazyková komunikace	Cvičení z českého (CČjV) - povinně volitelný předmět							
Informační a komunikační technologie	Informatika (Inf)	1					1	1
Člověk a společnost	Dějepis (D)	2	2	2	1+1	1	8	12
	Výchova k občanství (Vko)	1	1	1	1	0	4	
Člověk a příroda	Fyzika (Fy)	1+1	2	2	1+1	2	8	28
	Chemie (Ch)			2	2+1	1	5	
	Přírodopis (Př)	1+2	2	2	1	2	8	
	Zeměpis (Z)	1+1	2	2	1	2	7	
Umění a kultura	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1	0	4	10
	Výtvarná výchova (Vv)	2	2	1	1	0	6	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2	0	8	10
	Výchova ke zdraví (VkJ)	1		1		0	2	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti (Pč)	1	1	1	0	0	3	3
Celkem		30	30	31	31	24	122	122

Průřezová témata – viz tabulky ŠVP ZV

Vzdělávací obor Etická výchova je realizován na 1. i 2. stupni v souvislosti s očekávanými výstupy vzdělávacích oborů integrovaných do stejného vyučovacího předmětu a nemá vyhrazenou zvláštní časovou dotaci obdobně jako průřezová témata. Naším cílem je, aby etická výchova prostupovala celým obsahem vzdělávání žáků. Rozdělení očekávaných výstupů doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova do různých vyučovacích předmětů umožňuje akcentovat etické aspekty jako součást chování v různých souvislostech.



Poznámky ke školnímu učebnímu plánu

Rámcový učební plán (RUP) pro základní vzdělávání **závazně** stanovuje:

- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 1. stupni (v 1. – 5. ročníku) s minimální časovou dotací pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) na daném stupni základního vzdělávání
- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 2. stupni (v 6. – 9. ročníku) s minimální časovou dotací pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) na daném stupni základního vzdělávání

Celková povinná časová dotace je v RUP stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání na **118 hodin**, pro 2. stupeň základního vzdělávání na **122 hodin**. Celková povinná časová dotace představuje maximální povinnou týdenní časovou dotaci na daném stupni.

Nesmí být překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. – 5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník a odpovídající ročníky víceletých středních škol 30 hodin, 8. a 9. ročníky a odpovídající ročníky víceletých středních škol 32 hodin).

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

RUP ukládá všem školám povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky na daném stupni průřezová témata.

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání: 16 hodin

Přehled disponibilních hodin v jednotlivých ročnících a předmětech 1. stupně:

Název předmětu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Český jazyk	1	1	2	2	2
Matematika	0	0	1	1	1
Anglický jazyk	1	1	0	1	0
Vlastivěda	0	0	0	1	1
Celkem	2	2	3	5	4

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 2. stupeň základního vzdělávání: 24 hodin

Přehled disponibilních hodin v jednotlivých ročnících a předmětech 2. stupně:

Název předmětu	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Český jazyk	1	0	0	2
Cizí jazyk volitelný	0	2	2	2
Anglický jazyk	0	0	0	1
Matematika	0	1	0	2
Cvičení z matematiky nebo Informatika <i>povinně volitelný předmět</i>	0	1	1	0
Cvičení z matematiky nebo Cvičení z českého jazyka nebo Základy techniky <i>povinně volitelný předmět</i>	0	0	0	1
Dějepis	0	0	0	1
Fyzika	1	0	0	1
Přírodopis	2	0	0	0
Zeměpis	1	0	0	1
Chemie	0	0	0	1
Výchova ke zdraví	0	0	0	0
Praktické činnosti	0	0	0	0
Celkem	5	4	3	12



V IVP žáků s podpůrnými opatřeními třetího až pátého stupně lze v případech stanoveným prováděcím právním předpisem v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace stanovené v RUP. V zájmu žáka lze v nezbytných případech v jeho IVP poskytnout stanovenou časovou dotaci na předmět speciální pedagogické péče z disponibilní časové dotace vybraných vzdělávacích oborů.

V 1. - 3. ročníku ZŠ lze vyučovat předměty v blocích, v menších časových celcích než je 1 vyučovací hodina a jednotlivé řízené činnosti kombinovat a propojovat při zachování celkové týdenní časové dotace pro jednotlivé vyučovací předměty.

Ve 2. - 5. ročníku ZŠ se psaní vyučuje v týdnu zpravidla v menších časových celcích, než je celá vyučovací hodina.

1. Český jazyk

V 1. ročníku ZŠ má předmět komplexní charakter.

Ve 2. - 5. ročníku ZŠ má složky specifického charakteru

- Jazyková výchova
- Komunikační a slohová výchova (součástí je i psaní)
- Literární výchova

V 6. - 9. ročníku ZŠ má složky specifického charakteru:

- Jazyková výchova
- Komunikační a slohová výchova
- Literární výchova

O časové dotaci jednotlivých složek rozhoduje vyučující.

2. Cizí jazyk

V 1. - 9. ročníku škola organizuje povinnou výuku nabídkou anglického jazyka. Jako druhý cizí jazyk škola nabízí od 7. ročníku **výuku německého nebo ruského jazyka**. Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možno nahradit v nejlepším zájmu žáka s podpůrnými opatřeními od 3. stupně, dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

3. Praktické činnosti

Výuka je realizována tak, aby byla zajištěna bezpečnost žáků a ochrana jejich zdraví. V 6. – 8. ročníku se praktické činnosti vyučují ve dvou skupinách.

4. Tělesná výchova

Tělesná výchova se vyučuje v 1. – 5. ročníku koedukovaně, od 6. ročníku odděleně ve skupinách dívek a chlapců.

5. Předměty speciálně pedagogická péče

V případě žáků s podpůrnými opatřeními je možné využít **disponibilní časovou dotaci** k zařazení **předmětů speciálně pedagogické péče**, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasí s jejich poskytováním.



5. Učební osnovy pro 1. - 9. ročník

Soubor učebních osnov je uspořádán podle pořadí vyučovacích předmětů v učebním plánu pro 1. - 9. ročník. Učební osnovy jednotlivých předmětů obsahují několik částí. V úvodní části se charakterizuje povaha příslušného předmětu, jeho místo v celku základní vzdělanosti i v příslušné vzdělávací oblasti. V návaznosti na obecné cíle základního vzdělávání jsou formulovány **specifické vzdělávací výstupy** předmětu, k nimž vyučovací proces směřuje a o jejichž dosažení usiluje u všech žáků v souladu s jejich předpoklady a možnostmi. Specifické vzdělávací strategie vytvářejí rámec pro pedagogickou činnost učitele, orientují jeho práci na kompetence, které by si měli žáci osvojit, na to, jaké dovednosti a kompetence by měli získat a jaké hodnotové orientace by si měli vytvořit.

Další část osnov je věnována vlastnímu **učivu** uspořádanému do didaktického systému a obsahových okruhů (témat) určujících náplň vyučování. V souladu s povahou příslušného předmětu zahrnuje toto učivo soubor poznatků, činností a dovedností, v nichž se realizují vzdělávací cíle předmětu. Výběr učiva a jeho zařazení do ročníku a tematických celků je v souladu s hodinovými dotacemi jednotlivých předmětů v učebním plánu.

Jako rozšiřující učivo může být ve všech předmětech zařazeno učivo vyššího ročníku.

Používané zkratky

Název předmětu Povinný - P x Povinně volitelný – PV x Volitelný V	Zkratka předmětu
Český jazyk a literatura – P	Čj
Cvičení z českého jazyka – PV	CCjV
Anglický jazyk – P	Aj
Ruský jazyk – PV	RjV
Německý jazyk – PV	NjV
Matematika - P	M
Cvičení z matematiky - PV	CMV
Informatika – P	Inf
Informatika – PV	InfV
Prvouka – P	Pr
Přírodověda – P	Přv
Vlastivěda – P	Vl
Dějepis - P	D
Výchova k občanství – P	VkO
Fyzika - P	Fy
Chemie – P	Ch
Přírodopis – P	Př
Zeměpis – P	Z
Hudební výchova – P	Hv
Výtvarná výchova – P	Vv
Výchova ke zdraví – P	VkZ
Tělesná výchova – P	Tv
Zdravotní tělesná výchova – V	ZTv
Praktické činnosti - P	Pč
Základy techniky - PV	ZtV
Sportovní výchova - V	SvV